	ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СТАРА ЗАГОРА ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 4.2.3_OD_1.6_DT	В сила от: 14.09.2011
	Ним на документа: Уведомително писмо		Страница: 1 от 4

ДО

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА XLIV НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ДМИКУ - СТАРА ЗАГОРА

Рег. № 303/26.07.18
СТАРА ЗАГОРА

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 810-00-13
Дата 06 / 08 2018 г.

ДО

Г-ЖА ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА-ПРОДАНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

В XLIV НАРОДНО СЪБРАНИЕ

09.32 КЗ
КОК
г-жа Ц. Метева
03.08.2018
1

ДО Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

В XLIV НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ

От Катедра "Хуманитарни дисциплини" към Департамент за информация и повишаване квалификацията на учителите при Тракийски университет - Стара Загора

Относно: Законопроект за съсловната организация и дейността на психолозите в Република България, внесен от 7 депутати от Обединени патриоти – НФСБ, АТАКА и ВМРО.

УВАЖАЕМА Г-ЖО КАРАЯНЧЕВА,
УВАЖАЕМА Г-ЖО ДАРИТКОВА-ПРОДАНОВА,
УВАЖАЕМА Г-ЖО ДАМЯНОВА,

Ние, преподавателите от катедра „Хуманитарни науки“ на ДИПКУ при Тр. У. - Стара Загора, водени от факта, че обучаваме и помагаме за повишаване квалификацията на училищните психолози и педагогическите съветници в системата на средното образование в България и следващи принципите на професионалната етика, се обръщаме към Вас относно Законопроект за съсловната организация и дейността на психолозите в Република България, внесен от 7 депутати от Обединени патриоти – НФСБ, АТАКА и ВМРО.

Приветстваме инициативата на Дружеството на психолозите в България да се въведат правила и регламенти относно дейността на психолога като професионалист, но бихме искали да се обърне внимание на няколко неща, а именно:

1. Законопроектът представлява своеобразен прецедент. В българското законодателство не е изяснен статутът на психолога, същевременно се внася Законопроект за съсловната организация и дейността на психолозите в Република България. Не е логично да се регулира дейността на професия, която няма нормативно

	ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СТАРА ЗАГОРА ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 4.2.3_OD_1.6_DT	В сила от: 14.09.2011
	Име на документа: <i>Уведомително писмо</i>		Страница: 2 от 4

регламентиран статут. В действащата нормативна и поднормативна уредба могат да се открият изисквания към отделни длъжности, които могат да се заемат от психолог, но липсва статут на психолога като специалист. Пример за това е НАРЕДБА № 12 от 01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, където училищният психолог е педагогически специалист.

2. Всички съсловни организации в Република България, членството в които е задължително за съответните специалисти, възникват въз основа на нормативни актове, които регулират съответната професия, а съсловната организация е елемент от средствата за регулация. В Република България такъв регламент за професията „Психолог“ липсва, следователно липсва и законова предпоставка за възникване на Камара на психолозите като съсловна организация, която да регулира дейността им и членството в нея да бъде задължително.
3. Членството в браншови организации за нерегулирани професии по смисъла на българското законодателство, не би следвало да има задължителен характер и да бъде условие за практикуване на съответната професия.
4. Във внесеня Законопроект е предложена дефиниция на „психолог“ (чл. 4), според която психологът отговаря на 3 критерия – изискванията, предложени в законопроекта; има правоспособност; вписан е в Публичния регистър на психолозите. В Законопроекта липсват изисквания, а критериите за вписване в Публичния регистър са по-скоро формално упоменати. Прави се препратка към Правилник за реда за водене и организация на публичния регистър (чл. 22, ал. 2), без да се уточнява кой и в какъв срок е отговорен за неговото изготвяне.
5. Липсва и ясна дефиниция на понятието „правоспособност“, спрямо професията психолог. Правоспособността се отнася до законовото основание за извършване на определен тип дейност. В Законопроекта липсва яснота относно правоспособността на психолог с ОКС бакалавър, психолог с ОКС магистър, психолог с ОНС доктор. Не са регламентирани и областите на компетентност и правоспособност, които са пряко свързани със специализациите на психолозите – детско-юношески психолог, трудово-организационен психолог, клиничен психолог, социален психолог, консултативен психолог и т.н.
6. Уставът на КП, Етичният кодекс на КП, Правилникът за реда за водене и организация на публичния регистър, Правилата и стандартите за добра професионална практика на КП получават статут на поднормативни актове, от което произтичат няколко следствия:
 - КП получава изключителната власт за регулиране на професията „психолог“, без да са посочени цели или визия за нейното развитие;
 - КП отнема възможността на законодателя да регулира професията „психолог“ в бъдеще;

	ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СТАРА ЗАГОРА ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 4.2.3_OD_1.6_DT	В сила от: 14.09.2011
	Име на документа: <i>Уведомително писмо</i>		Страница: 3 от 4

- С изключение Устава на КП, останалите документи са с неизяснена отговорност за авторство, процедура за издаване и промени;
 - Формулировката на Проектозакона е твърде обща и пренася всички регулативни функции върху поднормативните актове, което може да се окаже неудачна стратегия за устойчивото развитие на професията „психолог“.
7. Предложеният Законопроект не изяснява източниците за финансиране на КП. Като единствен източник на средства са посочени паричните санкции, наложени от Комисията по етика, които постъпват като приход за КП (чл. 33, ал.2). Никакви други такси, членски внос, дарения, приходи от стопанска дейност не са предвидени. Подобен подход при финансиране дейността на КП може да се окаже сериозна предпоставка за атакуване всички решения на Комисията по етика, като мотивирани от финансова изгода.
 8. В основата на Законопроекта е залегнала идеята за регулиране дейността на психолозите чрез вписването им в Публичния регистър на психолозите на КП. Не са разписани мерки и форми за регулация на случаите, в които правоспособни психолози не се впишат доброволно или им бъде отказано вписване в този регистър. При тези обстоятелства може да се окаже по-лесно и изгодно психолозите да не се вписват и така да избегнат всички последствия от Законопроекта. Не става ясно какви са правните последици за правоспособните психолози, които са извън Публичния регистър на психолозите на КП.
 9. В чл. 4 от Законопроекта се споменава за специализанти и водещи специализацията, като само първите са със статут на психолози. Но никъде в текста не се уточнява какъв е статутът на водещия специализацията. Не става ясно кой и при какви условия може да бъде специализант или водещ специализацията. Не са упоменати и организациите, които имат право да предлагат специализации, а това е особено важно и има пряка връзка с правоспособността на психолога, заложена в същия член от Законопроекта.
 10. Не е упоменат органът, който ще контролира спазването на този закон и подзаконовите нормативни актове. Най-малкото, с кое министерство се инициира Законопроекта. По този начин, всички решения на органите и комисиите на КП се оказват окончателни, с изключение на становището на УС за вписване в Публичния регистър на психолозите на КП, което може да бъде обжалвано по общия ред. Всички останали решения на органите и комисиите на КП могат да бъдат тълкувани като взети по компетентност и неподлежащи на протест или обжалване.

Убедени сме, че подобен Законопроект трябва да бъде предхождан от закон, регламентиращ статута на психолога в България. Преди да бъде уточнена правната рамка, регламентираща тази професия е невъзможно да се преминава към създаване на съсловна

	ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СТАРА ЗАГОРА ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 4.2.3_OD_1.6_DT	В сила от: 14.09.2011
	Име на документа: <i>Уведомително писмо</i>		Страница: 4 от 4

организация, членството в която да бъде със задължителен характер. Считаме, че съществува разлика между неправителствена организация (хора обединени от общи цели, ценности и визия) и съсловна организация (хора, обединяващи цяла професионална гилдия). Дългогодишната история на Дружеството на психолозите в България не е основание и гаранция за неговия успех като Камара на психолозите.

Силно препоръчваме да се сформират работни групи по отрасли от специалисти психолози, които да представят визия за статута на професията „психолог“. Резултатите от тяхната работа могат да бъдат включени в Законопроекта като отделна глава или да бъдат основа за разработване на самостоятелен закон, регулиращ професията „психолог“. Също така препоръчваме, настоящият Законопроект да бъде преработен преди да бъде внесен за обсъждане в комисиите по компетентност на Народното събрание.

Високо оценяваме философията на Законопроект за съсловната организация и дейността на психолозите в Република България и инициативата на Дружеството на психолозите в България и считаме, че той е необходим.

С уважение,

Проф. д-р Галя Кожухарова
 Директор на ДИПКУ при Тр. У.

Доц. д-р Милена Илиева
 Ръководител катедра „Хуманитарни дисциплини“
 ДИПКУ при Тр. У.